ДЕКАБРЬ
5
1939 во
№ 169 (2022)
ДОНЫС 10 ур.

СТАВ СТРАНАЯССА ПРОЛЕТАРИЙЯС, ӦТУВТЧӦЙ!

КОМИ КОМСОМОЛЕЦ

ГАЗЕТ ЛЭДЗӦНЫ ВЛКСМ КОМИ ОБКОМ ДА СЫКТЫВКАРСА ГОРКОМ

ВСЕНАРОДНӦЙ ПРАЗДНИК

Талун сӧветскӧй народ пасйӧ Сталинскӧй Конституция примитӧмсянь куим во тырӧм. 1936 вося декабрь 5 лунӧ Сӧветъяслӧн чрезвычайнӧй VIII съезд вынсӧдіс выль Конституциялысь проэкт. И тайӧ лун лоис всенароднӧй радостнӧй праздникӧн.

Миян Конституция статьяясын гижӧма кыдзи закон сӧветскӧй народлысь величайшӧй завоеванияссӧ, кодъясӧс сійӧ шедӧдіс уна вося тышын Ленин—Сталин партия веськӧдлӧм улын.

„... Конституция,—вистасьӧ „ВКП(б) история краткӧй курсын",—закрепитіс сійӧ всемирно-историческӧй фактсӧ, мый СССР пырис развитие выль полосаӧ, социалистическӧй общество стрӧитӧм завершитан да коммунистическӧй обществоӧ вочасӧн вуджан полосаӧ..."

Сӧветскӧй народ ассыс замечательнӧй победа торжествуйтӧмӧн аслас олӧмлысь Основнӧй Закон—победившӧй социализмлысь Конституция шуис сылӧн творец нимӧн, великӧй Сталин нимӧн.

Сталинскӧй Конституция вооружитіс духовнӧ миянлысь рабочӧй классӧс, миянлысь крестьянствоӧс, миянлысь интеллигенцияӧс, кыпӧдіс наын асланыс вынъясӧ эскӧм. Куим воӧн, кодъяс мунісны Сталинскӧй Конституция улын, сӧветскӧй народ, большевистскӧй партия веськӧдлӧм улын, шедӧдіс выль всемирно-историческӧй победаяс.

Сӧветскӧй Союз пырис аслас развитиелӧн выль полосаӧ—бесклассовӧй социалистическӧй общество стрӧитӧм завершитан да социализмсянь коммунизмӧ вочасӧн вуджан полосаӧ.

Промышленность и видзму овмӧс ыджыда воськовтісны водзӧ. Стахановецъяс и промышленностьын, и транспортын, и видзму овмӧсын шедӧдісны Рӧдина слава вылӧ выль зэв гырысь достижениеяс. Видзму овмӧслӧн замечательнӧй достижениеяслӧн яркӧй демонстрацияӧн лоис тавося Всесоюзнӧй сельскохозяйственнӧй выставка.

Сӧветскӧй народ морально-политическӧй единстволӧн, коммунистъяс да беспартийнӧйяс сталинскӧй блок непобедимостьлӧн замечательнӧй демонстрацияӧн лоис Верховнӧй Сӧветъясӧ бӧрйысьӧмъяс. Татшӧм демонстрацияӧ эз на тӧдлы мир. Ӧні сӧветскӧй народ зэв ыджыд воодушевлениеӧн гӧтӧвитчӧ местнӧй Сӧветъясӧ бӧрйысьӧмъяс кежлӧ, кодi лоас сійӧ морально-политическӧй единстволӧн выль грандиознӧй демонстрацияӧн.

Сӧветскӧй правительстволӧн мудрӧй внешнӧй политика шедӧдіс выль дзирдалана победаяс мир делӧын. Сэки кор империалистическӧй война ӧзтысьяс пыр водзӧ паськӧдӧны выль чудовищнӧй войналысь пӧжар, сталинскӧй внешнӧй политика обеспечитіс мир асывыв Европаын.

Великӧй сӧветскӧй народ мездіс польскӧй шляхта гнёт улысь ассьыс единокровнӧй вокъясӧс—Западнӧй Украинаса да Западнӧй Белоруссияса народъясӧс. Сійӧ мыччис благороднӧй отсӧглысь ки многострадальнӧй финскӧй народлы. Доблестнӧй Краснӧй Армия отсалӧ финляндияса народлы мездысны сылӧн палачъясысь, вайӧ налы шуд, свобода.

Сталинскӧй Конституция—свободалӧн маяк. Сы вылӧ надеждаӧн видзӧдӧ став угнетеннӧй человечество. Сӧветскӧй народлӧн величайшӧй завоеваниеяс, кодъясӧс гижӧма Сталинскӧй Конституцияӧ, кыпӧдӧны став мирса уджалысь йӧзӧс аслас мездлун вӧсна тышӧ. Миян Конституция вооружайтӧ найӧс действиелӧн программаӧн.

Миян томйӧз ыджыда донъялӧ сійӧ правояссӧ, кодъясӧс сылы сетӧма Сталинскӧй Конституцияӧн. Сійӧ сідзжӧ честьӧн выполняйтӧ обязанностьяс, кодъясӧс пуктӧ сы вылӧ миян народлӧн Основнӧй Закон.

Сӧветскӧй томйӧз героическӧя тышкасис Хасанскӧй бойясын, ассьыс Рӧдина дорйӧмӧн. Сійӧ вевттис сӧветскӧй оружие выль славаӧн Западнӧй Украинаса да Западнӧй Белоруссияса народъясӧс мездӧм вӧсна бойясын. Тайӧ лунъясӧ сійӧ вӧчӧ выль героическӧй подвигъяс финскӧй военщинаӧс жугӧдӧмӧн.

Сӧветскӧй томйӧз велӧдӧ военнӧй делӧ, гӧтӧвитчӧ ассыс священнӧй долг выполнитӧм кежлӧ. Сійӧ шедӧдӧ выль и выль победаяс социалистическӧй строительство став участокъяс вылын.

Сӧветскӧй томйӧз, мирын медся шуда томйӧз, помтӧма предан большевистскӧй партиялы, сӧветскӧй правительстволы, великӧй Сталинлы. И сійӧ, став сӧветскӧй народкӧд ӧтув, Сталинскӧй Конституция знамя улын, большевистскӧй партия веськӧдлӧм улын, смела мунӧ коммунизмлысь выль победаяс шедӧдӧм вӧсна тышӧ.

Финскӧй салдатъяс чолӧмалӧны Финляндияса Народнӧй Правительствоӧс

ТЕРИОКИ, 3. (ТАСС). Пленнӧй финскӧй салдатъяс передайтісны печатьын йӧзӧдӧм вылӧ татшӧм чолӧмалӧм: „Ми, финскӧй армия 12 ӧд отдельнӧй линейнӧй стрелковӧй ротаса салдатъяс, Краснӧй Армиян пленын олігӧн, тӧдмалім сы йылысь, мый Финляндияын, Териоки карын лӧсьӧдӧма выль Правительство, кодi являйтчӧ действительнӧй представительӧн уджалысь йӧз массалӧн да воля выразитысьӧн. Тайӧ правительствоыс сетас мир финляндскӧй народлы, лӧсьӧдас контроль крупнӧй фабрикаяс да заводъяс вылын, бырӧдас трудовӧй народлысь уджтӧмалӧм, тшыгъялӧм да корысялӧм, мырддяс помещикъяслысь муяс да сетас сійӧс беземельнӧй да малоземельнӧй крестьяналы. Тайӧ правительство лӧсьӧдас дружественнӧй отношениеяс великӧй Сӧветскӧй Союзкӧд. Та вӧсна ми, кыдзи и Финляндияса быд салдат, рабочӧй да крестьянин, чолӧмалам выль Народнӧй Правительствоӧс да сылӧн йӧзӧдӧм Декларацея. Ми кутам став вынъясӧн отсавны сылы сылӧн сувтӧдӧм могъяс олӧмӧ пӧртӧмын.

Пленнӧй салдатъяс поручитӧм серти: ТОРИАКА, УРЬЕ, ЛАХТИ, КАЛЛЕ".

Финляндскӧй народнӧй армияса первой корпус резолюцияысь

Ми, Народнӧй Финляндскӧй армиялӧн первой финскӧй корпусса салдатъяс да командиръяс, Финляндскӧй Демократическӧй Республикаса выль правительстволысь, кодӧс образуйтӧма Куусинен юрнуӧдӧм улын да финляндскӧй народ воля серти, собрание вылын декларация кывзӧм да обсудитӧм бӧрын, пӧся приветствуйтам миянлысь Народнӧй правительство да ошкам декларацияын став индӧм мероприятиеяссӧ.

Ми клянитчам сетны ассьыным став вынъяс, а ковмас кӧ, и ассьыным олӧм финскӧй народлысь свобода да подлиннӧй независимость обеспечитӧм вӧсна.

Ми пӧся чолӧмалам финскӧй да карельскӧй народӧс отлаалӧм да ыстам пӧсь чолӧм Сӧветскӧй Союзлы—финскӧй народлӧн истиннӧй друглы.

Народнӧй армиялӧн первой корпусса боецъяс да командиръяс поручитӧм серти—ЯККОНЕН, ТОЙВЛАИНЕН, ТАСКУ, СЕППЕНЕН, КАРХУ, РЕХВОНЕН, КОТСАЛАЙНЕН.

АМЕРИКАНСКӦЙ ПОСОЛ Г. ШТЕЙНГАРТӦС МОЛОТОВ ЁРТӦН ПРИМИТӦМ

Президент г. Рузвельт поручение серти США-са посол г. Штейнгартӧн вӧчӧм заявлениеяскӧд йитӧдын Молотов ёрт сетіс со кутшӧм разъяснениеяс сійӧ вопросъяс кузя, кодъяс относитчӧны Финляндияын событиеяс дінӧ.

Финляндия карьясса население самолётъяс вывсянь бомбардируйтны лэдзны позьтӧм йылысь г. Рузвельтлӧн пожелание, мыэтш сійӧс веськӧдӧма Сӧветскӧй правительство дінӧ, кыпӧдӧма недоразумениеӧн. Сӧветскӧй самолётъяс эз лыйлыны карьяс и абу намеренӧсь сійӧс вӧчны, а лыйлісны аэродромъяс, сы вӧсна мый миян правительство дорожитӧ финскӧй население интересъясӧн не этшаджык любӧй мукӧд правительство дорысь. Дерт, Америкасянь, кодi Финляндиясь находитчӧ 8 сюрс километр сайын дорысь ылынджык, тайӧс позяс и не аддзыны, но, сы вылӧ видзӧдтӧг, факт кольӧ фактӧн. Та вӧсна г. Рузвельтлӧн индӧм заявлениеыс являйтчӧ, кыдзи тыдалӧ, беспредметнӧйӧн.

Мый касайтчӧ Каяндер правительствоӧн отставкаӧ петӧмлы да Таннер правительствоӧн сійӧс вежӧмлы, то Молотов ёрт шуис, мый тайӧ обстоятельствоыс, кӧть и жаль, оз бурмӧд делӧсӧ. Таннер—явнӧ неудачнӧй кандидатура. Г. Таннер вӧлі и дерт кольяс советско-финляндскӧй сёрнитчӧмъяслӧн злӧй гениййӧн. Финляндияла дорсянь сёрнитчӧмъяссӧ кӧ нуӧдіс г. Паасикиви, г. Таннер участиетӧг, кыдзи сійӧ вӧлі сёрнитчӧмъяслӧн первой кадӧ, то сёрнитчӧмъясыс, вермис лоны, помасисны эськӧ позяна соглашение примитӧмӧн. Но г. Таннерлӧн сёрнитчӧмъясын участвуйтӧм торкис став делӧсӧ да, тыдалӧ, кӧрталіс кияссӧ г. Паасикивилысь. Сы вӧсна Сӧветскӧй Союз оз виччысь нинӧм бурторсӧ Таннер правительстволысь. Сэк жӧ Финляндияын выль правительство—Народнӧй Правительство г. Куусинен юрнуӧдӧм улын образуйтӧм пыртӧ обстановкаӧ выль важнӧй момент да Сӧветскӧй правительстволысь кыпӧдӧ надея лоӧм кризис мирнӧя да удовлетворительнӧя разрешитӧм вылӧ.

Ленинградскӧй Военнӧй Округа штаблӧн оперативнӧй сводка

Декабрь 3 лун чӧж Ленинградскӧй Военнӧй округса войска продолжайтісны мунны водзӧ.

Мурманскӧй направлениеын—водзӧ преследуйтӧны бӧрыньтчысь финскӧй войскаӧс.

Ухтинскӧй, Реболскӧй, Поросозерскӧй да Петрозаводскӧй направлениеясын миян войска, кынмытӧм нюръяс кузя колоннӧй туйяс прокладывайтӧмӧн, туйяслӧн слаба развитӧм сеть вӧсна мунісны водзӧ государственнӧй границасянь 40—45 километр вылӧ.

Карельскӧй перешеек вылын—миян войска государственнӧй границасянь водзӧ мунісны 30—40 километр вылӧ, босьтісны **Мустамяки** станция да матыстчисны **Ино** станция дінӧ.

Успешнӧй бойяс результатын миян Балтийскӧй военно-морскӧй флот босьтіс Финскӧй заливын **Суурсаари** (Гогланд), **Сейскаари, Лавансаари, Тютерсаари** (Ыджыд да Ичӧт) діяс.

Омӧль поводдя вӧсна авиациялӧн боевӧй действиеяс эз вӧвны.

* * *

Декабрь 4 лун чӧж Ленинградскӧй Военнӧй округса войска продолжайтісны мунны водзӧ:

Мурманскӧй направлениеын миян войска **Пестамо** дорын финскӧй войскалысь жугӧдӧм группаӧс преследуйтӧмӧн мунісны 25 километр ылнаӧ Пестамосянь лунвылӧ. **Пестамо** портын миян военнӧй судноясъ весалӧны причалъяссӧ финнъясӧн установитӧм минаясысь.

Ухтинскӧй, Реболскӧй, Поросозерскӧй направлениеясын миян войска мунісны водзӧ государственнӧй границасянь 45—50 километр вылӧ.

Петрозаводскӧй направлениеын миян войска, Ладожскӧй ты берег дорысь **Сальми** кар да Сальмисянь войвылынаын кӧрттуй станция **Лаймола** босьтӧмӧн, продолжайтӧны мунны водзӧ.

Карельскӧй перешеек вылын—миян частьяс государственнӧй границасянь мунісны водзӧ 45—50 километр вылӧ.

Омӧль поводдя вӧсна авиациялӧн боевӧй действиеяс эз вӧвны.

ДЕКАБРЫН ВЫИГРЫШЪЯСЛӦН ТИРАЖЪЯС

Декабрь 23 да 24 лунъясӧ Сталинабад карын (Таджикскӧй ССР) кутас мунны Коймӧд Пятилетка (первой вося выпуск) государственнӧй заём выигрышъяслӧн нёльӧд тираж. (ТАСС).

МЕСТНОЙ СӦВЕТЪЯССА ДЕПУТАТЪЯСӦ ТОМ КАНДИДАТЪЯС

ЗАСЛУЖИТӦМ ДОВЕРИЕ

Кӧть мый, а удж вӧчны бура, выполнитны поручитӧм делӧ. Татшӧм Анна Удоратина удж вылын.

Таво март тӧлысьын биржа вывса уджъяс кутісны кольны бӧрӧ, торъя нин кольӧны вӧлі тэчсян уджъяс. Комсомольскӧй комитет тайӧ участоклысь бӧрӧкольӧм бырӧдӧм вылӧ мӧдӧдӧ комсомолецъясӧс. На лыдын тшӧтш и Анна. Анна пуктӧ став вын, медым честьӧн выполнитны комсомольскӧй комитетлысь поручение. Сійӧ аслас примерӧн кыпӧдӧ ёртъяссӧ стахановскӧй уджӧ, котыртӧ уджлысь колана порядок. Лунся нормаяс тыртӧ 200 да унджык прӧчент вылӧ. Сы бӧрся вӧтчӧны ёртъясыс. Биржа вывса уджъяслысь бӧрӧкольӧм лоис бырӧдӧма и сыын Анна Удоратиналӧн рольыс эз вӧв ичӧт.

Июль тӧлысьын омӧля уджъяс кутісны мунны воднӧй цехын. Сійӧ оз вӧлі обеспечивайт заводӧс тырмымӧн керйӧн. Анна локтіс воднӧй цехӧ. И сэні сійӧ аслас примерӧн кыпӧдӧ ёртъяссӧ бура уджалӧмӧ.

Комсомолка Анна Удоратина Сыктывкарса вӧрзаводын знатнӧй стахановка. Сійӧ тӧдса заводса став коллективлы кыдзи бура уджалысь, сійӧ квалифицированнӧй рабочӧй, кодi бура овладейтіс удж техникаӧн.

А ӧд неважӧн на Анна вӧлі малограмотнӧй сиктса нылӧн.

— Гӧля овліс Анналӧн бать, Удоратин Михаил,— казьтылӧны Анналӧн подругаясыс.—Аслас няньыс некор эз тырмывлы во чӧж.

Дас куим арӧсӧн Анна батьыскӧд кайӧ вӧрӧ, шпал вӧчан уджъяс вылӧ. Но сылӧн вӧлі аслас заветнӧй мечта—велӧдчыны. А миян странаын любӧй мечта вермас збыльмыны и со Анна 16 арӧсӧн локтӧ Сыктывкарӧ да пырӧ велӧдчыны вӧрзаводса ФЗУ школаӧ.

Малограмотнӧй ныв кутчысьӧ велӧдны физика, математика да мукӧд наукаяс. Сьӧкыд вӧлі Анналы, но отсӧг вылӧ сылы локтісны ёртъясыс, комсомольскӧй организация. Сійӧ аслас стараниеӧн, настойчивостьӧн да ёртъяс отсӧгӧн лоӧ бура велӧдчысьяс радын да успешнӧя помалӧ школа.

— Ёна тӧдчанаӧн менам олӧмын вӧлі 1931 во,— казьтылӧ Удоратина ёрт.— Тайӧ воӧ менӧ примитісны комсомолӧ.

Анна босьтчӧ активнӧй общественнӧй уджӧ. ФЗУын велӧдчан медбӧрья воӧ сійӧ уджалӧ комсоргӧн аслас группаын.

1932 воын заводитчӧ производство вылын уджалӧм. И сійӧ кадсянь Анна Михайловна Удоратина пыр водзынмунысьяс радын. Сылы, комсомоллӧн воспитанницалы, производство вывса медбур стахановкалы, вӧрзаводса рабочӧйяс, служащӧйяс сетісны ыджыд доверие—сійӧс единодушнӧя выдвинитісны Сыктывкарскӧй горсоветса депутатӧ кандидатӧн.

Малограмотнӧй нывкаысь Анна Удоратина быдмис квалифицированнӧй работницаӧ, знатнӧй стахановкаӧ, кодi заслуженнӧя пӧльзуйтчӧ авторитетӧн да уважениеӧн заводса ыджыд коллектив пӧвсын. Татшӧм быдмӧмыс вермас лоны сӧмын миян социалистическӧй странаын, кӧні удж почетнӧй обязанность быд уджавны вермысь гражданинлӧн. Анна Удоратина, народлӧн достойнӧй ныв, честьӧн оправдайтас бӧрйысьысьяслысь доверие, кодъяс сы вӧсна сетасны ассьыныс гӧлӧсъяс.

СНИМОК ВЫЛЫН: комсомолка К. И. Фомина, кодi уджалӧ Ыбын (Сыктывдін р.) медсестраӧн. Фомина ёрт—сиктсӧветса депутатӧ кандидат.

Фото Ермолинлӧн.

Комсомоллӧн воспитаник

Я. Некрасов ёртӧс Кибра сиктсӧветса председательӧн бӧрйисны кольӧм вося март тӧлысьын. Ыджыд да ответственнӧй удж доверитісны 23 арӧса комсомолецлы. Кибра сикт миян республикаса медся ыджыд сиктъясысь ӧти. Медым веськӧдлыны сійӧ сиктсӧветӧн колӧ ыджыд кужӧмлун. Яков Некрасов доверие оправдайтіс. Сійӧ успешнӧя справляйтчӧ уджӧн, сійӧ сиктсӧветса медбур председательясысь ӧти.

Велӧдчыны сылы эз удайтчы, лоис уджавны аслас овмӧсас. 1928 восянь заводитӧ уджавны вӧрлэдзан уджъяс вылын. 1934 воын пырӧ комсомолӧ. Сійӧ кадсянь сылӧн олӧм йитчис комсомолкӧд. Комсомол сійӧс быдтӧ государственнӧй деятельӧдз.

1935-37 воясӧ Некрасов ёрт комсомол путевка серти велӧдчӧ. Сы бӧрын уджалӧ руководящӧй профсоюзнӧй удж вылын, колхозса председательӧн и бӧрас сиктсӧветса председатель.

Некрасов ёрт пыр нуӧдіс активнӧй комсомольскӧй удж. Комсомольскӧй комитетса секретарь школаын, сиктын, ВЛКСМ райкомса шлен. Ӧні сійӧ партияса шлен.

Колхозникъяс Некрасовӧс выдвинитісны райсӧветса депутатӧ кандидатӧн. Абу сомнение мый сійӧ бӧрйысьысьяслысь доверие оправдайтас честьӧн.

КОЛХОЗНИКЪЯСЛӦН КАНДИДАТ

„Остров" колхозса колхозникъяс асланыс бӧрйысьӧмводзвывса собрание вылын Шойнаты районнӧй Сӧветса депутатӧ кандидатӧн Новикскӧй 11 номера избирательнӧй округ кузя выдвинитісны асланыс колхозысь счетоводӧс, 20 арӧса нывка, комсомолка Мария Зюзеваӧс.

Уважайтӧны колхозникъяс комсомолка Маша Зюзеваӧс. Уважайтӧны сы вӧсна, мый сійӧ пуктӧ ассьыс став вын, став кужӧмлун колхозӧс бурмӧдӧм вылӧ, мый сійӧ тӧждысьӧ колхоз интересъяс вӧсна.

Зюзева ёрт—активнӧй общественница. Сійӧ комсомольскӧй организацияса секретарь. И колӧ шуны, мый комсомольскӧй организация уджалӧ оз омӧля. Комсомолецъяс являйтчӧны колхозын водзынмунысьясӧн, юрнуӧдысьясӧн. Турун идралігӧн комсомолецъяс машина вылын ытшкылісны 8 гектарӧн лун. Комсомольскӧй организация мӧдіс збыль вылӧ занимайтчыны колхознӧй удж бурмӧдӧм вопросъясӧн. Маша Зюзева сідзжӧ и агитатор, финсекцияса шлен, колхозын оборонӧй удж котыртысь. Быд лун аддзан сійӧс колхозникъяс ордысь. То сійӧ лыддьӧ газетъяс, то нуӧдӧ беседа.

Сӧмын Сӧветъяс странаын нывбаба имеитӧ мужчинаяскӧд ӧткодь правояс. Миян странаын нывбаба—свободнӧй тырправаа гражданин. Уджалысь йӧз народлысь достойнӧй нывъясӧс ыстӧ государственнӧй управление руль дорӧ.

Зюзева ёрт беззаветнӧя предан большевикъяс партия делӧлы. Сійӧ миян рӧдиналӧн вернӧй ныв.

„Остров" колхозса колхозникъяслӧн кандидат—достойнӧй кандидат.

ВЕЛИКӦЙ ПРАВОЯС ДА ОБЯЗАННОСТЬЯС

Человечестволӧн уна поколениеяс чӧж мечтайтлісны выль, свободнӧй общество йылысь, кӧні лоас бырӧдӧма мортӧс мортӧн нартитӧм.

Нӧшта 300 во сайын на утопическӧй социализмлӧн тӧдчана представитель, английскӧй писатель Томас Мор аслас „Утопия" книгаын петкӧдліс коммунистическӧй общество, кутшӧмӧн сійӧ ачыс представляйтліс. Сійӧ обществоын эз вӧв меда удж, эз вӧв безработица, эз вӧвны корысьяс ни озыръяс.

Томас Мор бӧрын уна писательяс вӧчлісны зільлӧмъяс петкӧдлыны будущӧй общество, кӧні абу частнӧй собственность да эксплоатация.

Но став тайӧ мечтаяс да планъяс оз вӧлі имеитны научнӧй подувъяс, вӧлiны утопическӧйӧн, олӧмӧ пörтны позьтӧмӧн. Социалистъяс-утопистъяс эз аддзыны, мый шуда будущӧйӧ туй мунӧ государственнӧй машина жугӧдӧм пыр, пролетарскӧй революция пыр.

Свобода да равенство йылысь налысь лозунгъяс вӧлі лицемернӧя используйтӧма буржуазияӧн, кор сійӧ тышкасис феодализмлы паныд, государственнӧй власть захватывайтӧмӧн.

1789 вося Французскӧй революция провозгласитіс закон водзын став гражданалысь равенство, но сійӧ лоис прӧстӧй звукӧн. Неимущӧйяс важ мозыс эз имеитны политическӧй правояс; эз имеитны сійӧ правояс сідзжӧ нывбабаяс да томйӧз 25 арӧсӧдз.

Равенство принципъяс, кодъясӧс провозгласитіс буржуазия, вӧлiны резкӧй противоречиеын капитализмлӧн практикакӧд. Классовӧй антагонистическӧй условиеясын равенство право эм право лоны эксплоататорӧн либӧ эксплоатируемӧйӧн.

Буржуазия кыдз сӧмын утвердитіс ассьыс власть, сӧмӧн сэтчӧ нэшӧт ва да таляліс няйтӧсьтіс да таляліс няйтӧсьтіс сыӧн жӧ коркӧ провозгласитлӧм гражданскӧй равенство. „Сійӧ пӧртіс меновӧй стоимостьӧ мортлысь личнӧй достоинство да благоприобретеннӧй да патентованнӧй свободалӧн лыдтӧм уна видъяс местаӧ пуктіс ӧти тӧргуйтны яндысьтӧм свобода" („Коммунистическӧй партиялӧн манифест").

Научнӧй коммунизмлӧн основоположникъяс Маркс да Энгельс докажитісны, а история подтвердитіс, мый мортӧс мортӧн нартитӧм вермас лоны бырӧдӧма сӧмын производстволӧн орудиеяс да средствояс вылӧ частнӧй собственность бырӧдӧмӧн, капиталистическӧй строй бырӧдӧмӧн.

Великӧй Октябрьскӧй социалистическӧй революция, кодi жугӧдіс капиталистическӧй стройлысь подувъяссӧ, восьтіс туй зэв ыджыд, Балтикасянь да Тихӧй океан берегӧдз паськӧдчӧм страна уна миллион труженникъяслы выль, свободнӧй, шуда олӧмӧ.

Революция бырӧдіс частнокапиталистическӧй собственность. Фабрикъяс да заводъяс, вӧръяс, банкъяс, транспорт вӧлі мырддьӧма капиталистъяс да помещикъяс киясысь. Ставыс тайӧ лоис народлӧн собственностьӧн, сійӧ народлӧн, кодӧс котыртӧма рабочӧйяслӧн да крестьяналӧн социалистическӧй государствоӧ.

Революция отменитіс став национальнӧй, религиознӧй да сословнӧй привилегияяс. Сійӧ не сӧмын провозгласитіс став гражданалысь равенство, но и лӧсьӧдіс став условиеяс фактическӧй равенство тырвыйӧ олӧмӧ пӧртӧм вылӧ. Войдӧр медся угнетеннӧй да порабощеннӧй народъяс: узбекъяс, туркменъяс, армяна, чувашъяс, евреййяс, „...парий-народъяс, раб-народъяс медводдзаысь человечество историяын кыпӧдчисны збыльысь свободнӧй да збыльысь равнӧй народъяс положениеӧдз, асланыс примерӧн став мирса угнетеннӧй народъясӧс заражайтӧмӧн" (Сталин, „Марксизм и национально-колониальный вопрос", стр. 189, Партиздат ЦК ВКП(б), 1937 год).

Сӧветскӧй власть кыскис нывбабаясӧс общественнӧй производство да приобщитіс найӧс государствоӧн управляйтӧмӧ. Миян странаын шедӧдӧма нывбабалысь да мужчиналысь фактическӧй равенство.

Вежсис миян страналӧн чужӧмбаныс. Войдӧр корысьлысь да убогӧй Россия пӧртӧма вынйӧра индустриальнӧй передовӧй, первоклассӧй техникаа державаӧ. Посни, карликовӧй крестьянскӧй овмӧсъяслӧн океан местаӧ ми имеитам ӧні мирын медся крупнӧй механизированнӧй социалистическӧй видзму овмӧс. Эксплоататорскӧй классъясӧс ликвидируйтӧма. Сӧветскӧй народ большевикъяслӧн партия веськӧдлӧм улын стрӧитіс нин кызвыннас социализм да кутчысис социализмсянь коммунизмӧ вуджӧм олӧмӧ пӧртӧмӧ.

Сталинскӧй Конституция

ТОМЙӦЗ ЧЕСТЬӦН ПӦРТӦ ОЛӦМӦ АССЬЫС СВЯЩЕННӦЙ ОБЯЗАННОСТЬЯС

МИЯН ОБОРОННӦЙ УДЖ

Фельдшерско-акушерскӧй школаса осоавиахимовскӧй организация паськыда нуӧдӧ массовӧй разъяснительнӧй удж оборонной делӧ ёнмӧдӧм кузя. Оборонно-физкультурнӧй удж сувтӧдсьӧ кыдзи первоочереднӧй вопросъясысь ӧти. Сы вӧсна тӧждысьӧ и комсомольскӧй организация да школаса дирекция.

Международнӧй положениелӧн лунысь лунӧ ёсьӧмӧм нӧшта нин миянӧс обязывайтӧ массовӧя оборонной делӧӧн овладевайтӧмӧ. Та кузя бӧрья кадӧ миян школаын лоины нин тӧдчымӧн гырысь результатъяс. Мӧд да коймӧд курсъясысь став студентъясӧс лои кыскӧма Осоавиахим радъясӧ. Тайӧ курсъясын абу нин сэтшӧм студент, кодi эськӧ оз имеит ПВХО да ГСО значокъяс.

Первой курсъясын уджалӧны 7 ПВХО кружок. Тайӧ кружокъясӧн лои охватитӧма тайӧ курсъясса став велӧдчысьясӧс. Бӧрья кык тӧлысьӧн лои подготовитӧма первой ступеня ПВХО значкистӧн 45 мортӧс. Котыртӧма мӧд ступеня ПВХО значкистъясӧс гӧтӧвитан кружок, кӧнi велӧдчӧны 28 морт.

Осоавиахим радъясын быдмӧны оборонной делӧ кузя замечательнӧй инициаторъяс. ПВХО кружокъяс секцияса начальник комсомолец Рубцов ёрт збыль вылӧ оправдывайтӧ комсомольскӧй организациялысь сылысь доверие. Комсомолец Георгий Попов—ПВХО кружокса инструктор первой акушерскӧй „А" группаса став велӧдчысьясӧс кыскис аслас кружокӧ. 37 морт ставныс аккуратнӧя волӧны занятиеяс вылӧ.

Оз омӧля уджав ПВХО кузя инструктор Иосиф Скварек. Сiйӧ тавося велӧдчан во заводитчӧмсянь первой фельдшерскӧй „А" группаын гӧтӧвитiс нин 25 значкистӧс. Тайӧ курсын быд студент нин имеитӧ первой ступеня ПВХО значок.

Ӧнi ми котыртiм 5 стрелковӧй кружок, мыйӧн шымыртӧма 95 мортӧс. Велӧдчан во заводитчӧмсянь гӧтӧвитӧма II ступеня ВС значкистӧн 38 мортӧс.

Осоавиахим организациялӧн бур уджыс лунысь лунӧ содтӧ сылысь радъяссӧ. Со бӧрья кадӧ лои примитӧма 95 выль шленӧс. Ми и водзӧ нуӧдам разъяснительнӧй удж, мед эськӧ миян коллективын оз коль ни ӧти морт оборонной уджысь бокын.

Миян школаын гӧтӧвитӧма нин 56 парашютистӧс. И ӧнi уджалӧ парашютистъясӧс гӧтӧвитан кружок. Сэнi 15 морт. 5 мортӧс гӧтӧвитам парашютист-укладчикъясӧн.

Ӧнi ми котыртам призывникъясысь специальнӧй команда, кӧнi найӧ кутасны тӧдмасьны военно-тактическӧй вопросъясӧн да кутасны велӧдны пулемёт.

Карса химическӧй ордйысьӧмъясын ми босьтiм первой места. Колӧ шуны, мый тайӧ ордйысьӧмъясыс торйӧн нин мунiс организованнӧя, миян участвуйтiсны 500 морт и вӧлi сӧмын кык штрафнӧй очко. Республиканскӧй химическӧй ордйысьӧмъясын ми сiдзжӧ босьтiм первой места. Ӧнi школаӧс выдвинитӧма участвуйтны Всесоюзнӧй химическӧй ордйысьӧмъясын. Успешнӧя мунӧ тайӧ ордйысьӧмъяс кежлӧ лӧсьӧдчӧм. Ми кӧсъям шедӧдны и тайӧ ордйысьӧмъясын первенство.

ОАХ организацияса председатель ОСИПОВ.
ВЛКСМ комитетса секр. ЧУКИЧЕВ.
Школаса военрук ЖЕРЕБЦОВ.
ПВХО штабса начальник ТЮТЮННИК.

Сӧветскӧй томйӧз гӧтӧвитчӧ рӧдина дорйиг кежлӧ. СНИМОК ВЫЛЫН: нывъяс велӧдӧны санитарнӧй делӧ.

РӦДИНА СЛАВА ВЫЛӦ

Миян странаса народ, шуда сӧветскӧй томйӧз асланыс Рӧдина йылысь сьылӧны:

Я другой такой страны
не знаю
Где так вольно дышит
человек.

И збыль вермас мӧй лоны сӧветскӧй томйӧз олӧм дорысь шудаджыкыс. Ми, сӧветскӧй народлӧн том поколение, пӧльзуйтчам социалистическӧй страналӧн став величайшӧй завоеваниеясӧн.

Сталинскӧй Конституция миянлы зэв ыджыд правояс сетӧмӧн ми вылӧ пуктӧ сiдзжӧ величайшӧй обязанностьяс. И сӧветскӧй томйӧз честьӧн выполняйтӧ сiйӧ обязанностьяссӧ. Кодi нӧ оз кӧсйы дорйыны ассьыс шуда Рӧдина, кодi оз кӧсйы уджавны бурджыка, вӧчны унджык, медым ёнмӧдны радейтана Рӧдиналысь вынйӧрсӧ!

Ме босьта ачымӧс. Ме быдми сиротаӧн, ог помнит батьӧс ни мамӧс. Кутшӧм олӧм эськӧ вӧлi виччысьӧ сиротаӧс важӧн, помещикъяс да капиталистъяс власть дырйи! А ӧнi ме квалифицированнӧй рабочӧй, ола обеспеченнӧй олӧмӧн. 1932 воын помалi „Красный водник" затонын РШУ школа. Получитi слесарлысь профессия. Сiйӧ кадсянь слесарӧн уджалӧмӧн пыр водзӧ кыпӧда ассьым квалификация.

Бура, честнӧя уджалысь миян странаын пӧльзуйтчӧ уважениеӧн, почетӧн. 1934 воын менӧ бура уджалӧмысь наградитiсны почетнӧй грамотаӧн. Тайӧ меным вӧлi ыджыд праздникӧн. Гӧгӧрвоны мый тэ уджалан бура, выполняйтан асьыд долг рӧдина водзын—ӧд таысь ыджыдджык шуд абу. И ме пукта ассьым став кужанлун, медым вӧчны бура став поручитӧм делӧ.

Миян кирпичнӧй заводын июль 23 лунӧ жугалiс лебёдка. Та вӧсна сувтӧ заводлӧн став удж. Ме пуктi ас водзӧ могӧн —кӧть мый а аски кежлӧ лӧсьӧдны сiйӧс. И аскинас лебёдка кутiс уджавны. Войбыд уджалi, но эг лэдз сулавны заводлы.

Тайӧ ӧти ичӧтик случай. Ме думайта ме местаын мӧд морт кӧ тадзи жӧ вӧчис.

Талун сӧветскӧй народлӧн великӧй праздник, Сталинскӧй Конституция лунӧ ме кӧсйыся уджавны нӧшта бурджыка.

СЕНЬКИН,
комсомольскӧй комитетса секретарь.

Дырнӧсса кирпичнӧй завод.

закрепитiс законодательнӧй порядокын миян странаса уджалысь йӧзлысь великӧй завоеваниеяс. СССР-лӧн Конституция — Ленин — Сталин партия веськӧдлӧм улын сӧветскӧй народ 20 вося тышлӧн да победаяслӧн итог. Сыын сформулируйтӧма сӧветскӧй гражданалысь великӧй правояс да обязанностьяс.

Победившӧй социализмлӧн Конституция—медся демократическӧй мирын став существуйтлӧм да ӧнi существуйтысь конституцияясысь. Сiйӧ продемонстрируйтiс став мир водзын, мый подлиннӧй демократия, мӧдногӧн демократия став народлы, а не богатейяслӧн да эксплоататоръяслӧн кучкалы, гӧгӧрвосьӧ сӧмын социализм странаын.

Сталинскӧй Конституция шондi улын олысь „Сӧветскӧй странаса граждана имеитӧны удж вылӧ право, мӧдногӧн гарантированнӧй удж получитӧм вылӧ право, на уджон мынтӧмӧн" (Сталинскӧй Конституциялӧн 118 статья).

Тайӧ великӧй завоевание йылысь, кодӧс гижӧма социализм победаясӧн зарни книгаын, мечтайтлiсны передовӧй человечестволӧн уна поколениеяс. Социализм нэм кежлӧ мездiс Сӧветскӧй странаса йӧзӧс уджтӧмалӧмысь, нуждаысь да корысялӧмысь.

„Миян пролетарскӧй революция,—висьталiс Сталин ёрт стахановецъяслӧн I Ставсоюзса совещание вылын Кремлын,—являйтчӧ мирын дзик ӧти революциякӧн, кодлы удайтчис петкӧдлыны народлы не сӧмын ассьыс политическӧй результатъяссӧ, но и материальнӧй результатъяссӧ... Миян революция являйтчӧ дзик ӧтиӧн, коді не сӧмын жугӧдiс капитализмлысь чепъяс да сетiс народлы свобода, но успейтiс нӧшта сетны народлы зажиточнӧй олӧм вылӧ материальнӧй условиеяс. Таын миян революциялӧн выныс да непобедимостьыс".

Бырис нэм кежлӧ сiйӧ кад, кор шойччӧм Россияын вӧлi народлы недоступнӧй роскошӧн. Сталинскӧй Конституция обеспечивайтӧ СССР-са гражданалы шойччӧм вылӧ право. Сiйӧ обеспечивайтсьӧ сокращеннӧй 6—7 часа уджалан лунӧн, рабочӧйяслы да служащӧйяслы быдвося отпуск уджон сохранитӧмӧн лӧсьӧдӧмӧн.

СССР-ын лӧсьӧдӧма мирын медся дженьыд уджалан лун. Средней уджалан лун крупнӧй промышленностьын весиг неуна дженьыдджык сизим часысь, сiйӧн мый рабочӧйяслӧн да служащӧйяслӧн не ичӧт юкӧн имеитӧ квайт-часа уджалан лун. Шойччан керкаяс, санаторийяс, клубъяс, спортивнӧй площадкаяс,—уджалысь йӧз шойччӧмлӧн став тайӧ разнообразнӧй формаяс ёна паськалiсны Сӧветскӧй Союзын.

Зэв озыр дворецъяс, кодъясын коркӧ пируйтлывлiсны помещикъяс да капиталистъяс, ӧнi пӧртӧма уджалысь йӧзлы санаторийясӧ. Ливадийскӧй дворец, кӧнi коркӧ коллявлiс кадсӧ царь аслас свитакӧд, являйтчӧ ӧнi колхозникъяслӧн санаторийӧн. Сӧветскӧй государство быд во сетӧ уна миллион шайт культура дворецъяс вылӧ, шойччан керкаяс вылӧ, уджалысь йӧзлӧн лечитчӧм вылӧ.

1938 воын бюджет серти ассигнованиеяс социально-культурнӧй мероприятиеяс вылӧ содiсны 35.316 миллион шайтӧдз 5.839,9 миллион шайт серти, кодӧс вӧлi лэдзӧма тайӧ цель вылӧ 1933 воын.

Социализм страналӧн величайшӧй завоеваниеясысь ӧти—образование вылӧ право.

Сӧветскӧй странаса быд гражданинлы обеспечитӧма техникумӧ да рабфакӧ, любӧй институтӧ, университетӧ да академияӧ свободнӧя пырны позянлун. Купеческо-дворянскӧй Россия населениелӧн грамотность кузя вӧлi мирын медся бӧрӧ кольӧм странаясысь ӧтиӧн. Колян сё во помын Россияын грамотнӧйяс вӧлiны сӧмын 22,3 прӧчент. Сӧветскӧй Союз лоис сплошнӧй грамотность странаӧн, передовой культура странаӧн. 1937-38 воын кӧ высшӧй учебнӧй заведениеясын Германияын, Англияын, Францияын, Италияын да Японияын велӧдчисны 420.700 морт, то СССР-ын велӧдчисны 550.000 морт, мӧдногӧнкӧ тӧдчымӧн унджык, став тайӧ капиталистическӧй странаясӧс ӧтув босьтӧмӧн дорысь.

Сӧветскӧй граждана равноправнӧйӧсь ставӧн, кыдз ӧти. На пӧвсын абу эксплоатируемӧйяс да эксплоататоръяс. СССР-са граждана—сiйӧ рабочӧйяс, колхозникъяс да интеллигенция. Ставныс найӧ, пол, раса, национальность да вероисповедание вылӧ видзӧдтӧг, являйтчӧны равноправнӧйӧн, асланыс рӧдиналӧн збыль хозяинъясӧн. Найӧ уджалӧны оз помещик да капиталист вылӧ, а ас выланыс. Оз имущественнӧй положение, оз национальнӧй принадлежность, а быд гражданинлӧн личнӧй способностьяс, личнӧй удж опре-

(Помсӧ видзӧд 4-ӧд листӧ).

КИТАЙЫН ВОЕННӦЙ ДЕЙСТВИЕЯС

ЛУНВЫВ КИТАЙЫН

Наньнинсянь асыв-войвывлын медся ыджыд бойяс мунӧны Наньнин-Биньян шоссе вылын. Оттшӧтш чорыд бойяс мунӧны гӧраясын Наньнин да Ушин костын. Наньнинсянь 30 километр войвылын японецъяслӧн удайтчис орӧдны китайскӧй оборонаыслысь линия. Но японецъяслӧн водзӧ мунны зільӧм эз имеит некутшӧм успех.

ЦЕТРАЛЬНӦЙ КИТАЙЫН

Хубей провинция асыв-лунвыв юкӧнын ноябрь 27 лунӧ бара кыптісны чорыд бойяс Туншань районын (Ханькоусянь лунвылын). 1000 морта японскӧй отряд нуӧдӧ наступление карсянь 15 километр асыв-лунвылын расположитчӧм пункт вылӧ.

ВОЙВЫВ КИТАЙЫН

Атакаяс, кодъясӧс вӧчисны японецъяс бӧръя лунъяс чӧжӧн Шаньси провинция лунвылын, оз имеитны некутшӧм успех.

* * *

Китайскӧй командование йӧзӧдіс Суйюань провинцияын боевӧй операцияяс йылысь даннӧйяс. Бӧръя 6 тӧлысь чӧжӧн китайскӧй частьяс вӧчисны 95 бой, кӧні вӧлі виӧма 4.131 японецъясӧс да марионеточнӧй войскаса салдатӧс. Имеитчысь сведениеяс серти, Баотоуын японецъяс лӧсьӧдісны аэродром, кодi являйтчӧ медся ыджыд авиабазаӧн Войвыв Китайын.

Рютилӧн „правительство" пышйис Хельсинкиысь

БЕРЛИН, 3. (ТАСС). Германскӧй информационнӧй бюро Ригасянь воӧм сведениеяс серти юӧртӧ, мый, кыдзи юӧртӧны Хельсинкисянь, советско-финскӧй фронт вылын боевӧй деятельность слабмис. Официальнӧй органъяс отшӧктісны срочнӧ эвакуируйтны Хельсинкиысь гражданскӧй населениеӧс. Став „правительство" „премьер-министр" Рюти юрнуӧдӧмӧн тӧдтӧм цельясын эновтіс столица. Висьталӧны, мый „правительстволӧн" резиденция вуджӧдӧма Ваазаӧ. Дипломатическӧй корпуслы тшӧктӧма пыр жӧ вуджны Хельсинки дінса ичӧтик карӧ.

ЗАПАДНӦЙ ЕВРОПАЫН ВОЙНА

ПАРИЖ, 2. (ТАСС). Официальнӧй коммюникеын, кодӧс йӧзӧдӧма Парижын тӧрыт рытнас, висьтавсьӧ, мый „фронтлӧн различнӧй участокъяс вылын мунісны стычкаяс патрульяс костын кыкнан дорсянь".

РЫТЫВВЫВ ФРОНТ ВЫЛЫН

БЕРЛИН, 3. (ТАСС). Официальнӧ юӧртсьӧ: „Рытыв вылын—местнӧй тӧдчанлуна разведывательнӧй деятельность да слаб артиллерийскӧй бн. Мозельскӧй да рейнскӧй фронтъяс вылын, 2 сідзжӧ Карлруэ да Фрейбург районъясын пасйыссьӧ миян да неприятельскӧй истребительнӧй авиациялӧн тӧдчытӧм деятельность".

Коварнӧй да злобнӧй враг

Карельскӧй перешеек, Действующӧй Краснӧй Армия, 3. (ТАСС-лӧн спец. корреспондент). Краснӧй Армия мунӧ водзӧ. Пленнӧйяс висьталӧм серти офицеръяс пышйисны передовӧй позицияяс вылысь пыр жӧ миян артиллериялӧн первой залпъяс бӧрын.

Пышйӧмӧн враг мститӧ быдсикас средствоясӧн да быдсикас способъясӧн. Бӧрыньтчӧм водзын финскӧй салдатъяслы вӧлі сетӧма тӧвйыв (тӧв вылын ӧзйысь) изтӧгъяс да прикажитӧма: ӧзтавны став керкаяс.

Восьса бойын панидасьны кӧсйытӧг враг зільӧ кучкыны мышкӧ. Вражескӧй снайперъяс дзебсясьӧны пуяс пӧвсын.

Пленнӧйяслӧн висьталӧмъяс да босьтӧм селениеясысь аддзӧм материалъяс сетӧны позянлун составитны представление сы йылысь, кыдзи гӧтӧвитісны Сӧветскӧй Союзкӧд тыш вылӧ белофинскӧй армияӧс. Ӧти пленнӧй, Финляндия асыввыв юкӧнысь крестьянин, висьталӧ, мый мобилизация дырйи уна крестьяна ӧтказитчисны мунны армияӧ. Водзсасьысьясӧс арестуйталісны. Семьяяс мырдӧн эвакуируйтчисны, да налысь реквизируйтісны скӧт, урожай. Рӧднӧй местаясысь мунігӧн крестьяна аддзисны кыдзи кыптіс пӧжаръяслӧн югӧръяс. Финскӧй военщина ассыс лютӧй скӧрлунсӧ песіс народ вылын, эновтӧм сиктъяс да каръяс сотӧмӧн.

Салдатъясӧс ылӧдлісны быд торйӧн. Налы висьтавлісны, мый Сӧветскӧй Союз кӧсйӧ мырдӧн ӧтлаавны аслыс Финляндияӧс. Налысь дзебисны Вильнӧӧс Литвалы сетӧм йылысь факт. Налы висьтавлісны, мый Краснӧй Армия лыйлӧ пленнӧйясӧс, пытайтӧ найӧс.

Бялик.

ВОДЗӦ!

Карельскӧй перешеек, 3. (ТАСС-лӧн спец. корреспондент). Сьӧкыд ворошиловскӧй залпъяслӧн килограммъяс усьӧны враглӧн укреплениеяс вылӧ, жугӧдӧны огневӧй точкаяс, да вӧтлӧны белофинъяс бандаяслысь чукӧръяс.

Со нин мӧд батальон капитан орденоносец Макаров ёрт юрнуӧдӧмӧн вуджис Сестра ю да заводитіс наступайтны белофинъяс вылӧ. Врагъяслысь огневӧй точкаяс жугӧдлӧма. А пехота, Краснӧй Армияса частьяскӧд панидасьӧмысь ниӧм бурторсӧ вичсьытӧг, тэрмасис бӧрыньтчыны.

Воштӧмъястӧг мунӧ водзӧ стрелковӧй рота, кодӧс поддерживайтӧ аслас биӧн лейтенант Самсоновлӧн батарея.

Боецъяс да командиръяс отважнӧя уськӧдчӧны враг вылӧ бойӧ. 10 час 19 минутын батальонъясын, кодъяслӧн командуйтӧны Макаров да Хованский, лоины раненнӧйяс. Кӧрталӧм бӧрын найӧ вылысь мунісны бойӧ.

Минометнӧй взводса командир лейтенант-комсомолец Шабалин, кодi ранитчӧма куим осколокӧн, ӧтказитчис петны стройысь.

Финскӧй воякаяс, кодъяс способнӧйӧсь гнуснӧй провокацияяс да злодейскӧй убийствояс вылӧ пельӧс сайсянь, тэрмасьӧмӧн бӧрыньтчӧны доблестнӧй Краснӧй Армия частьяс личкӧм улын. Миян частьяс мунӧны водзӧ и водзӧ.

ВАЙТЕЛАХТЕ СИКТСА ОЛЫСЬЯСКӦД СЁРНИ

Действующӧй Краснӧй Армия (Мурманскӧй направление), 3. (ТАСС-лӧн спец. корреспондент). Краснӧй Армияса частьяс матыстчисны Вайтелахте сикт дорӧ. Тані решитісны вӧчны дженьыдик привал. Красноармеецъяс дорӧ кутісны чукӧртчыны местнӧй олысьяс. Пансис оживленнӧй беседа. Первойӧн мый юалісны крестьяна, вӧлі:

— Ми решитім тӧдмавны тіянлысь став правдасӧ. Збыль ӧ, мый Сӧветскӧй правительство кӧсйис сетны Финляндиялы зэв ыджыд юкӧн Сӧветскӧй Карелия территориялысь Ленинград дінса ичӧтик площадь вылӧ?

Утвердительнӧй ӧтвет получитӧм бӧрын присутствуйтысьясысь ӧти, олӧма ичӧтик тушаа финн заявитіс:

— Народлы ненавистнӧй Каяндерлӧн правительство миянӧс ылӧдліс, Сӧветскӧй Союзлӧн честнӧй намерениеяс йылысь правдасӧ дзебӧмӧн. Сійӧ зільліс, тіянлы паныд война заводитӧмӧн, большевикъяс захватничество да зверствояс йылысь гнуснӧй басняяс паськӧдӧмӧн заставитны трудовӧй финскӧй народӧс дорйыны продажнӧй правителяслысь подлӧй кучикъяссӧ. Но Каяндер—Эркко просчитайтчисны...

Беседа паськаліс. Матыстчис пыр унджык йӧз. Помтӧг сеталісны вопросъяс. Юасисны быдтор йылысь: кыдз олӧны Сӧветскӧй Союзын уджалысь йӧз, кодi пӧльзуйтчӧ избирательнӧй правоӧн, збыльӧ, мый сӧветскӧй школаясын челядьяс велӧдчӧны дон мынтытӧг.

Сідзжӧ заводитісны сетавны вопросъяс и красноармеецъяс.

— Со Каяндерлӧн правительство йӧзӧдіс Сӧветскӧй Союзкӧд война. Висьталӧй, мыйла ті кор тӧдмалінныд Краснӧй Армияса частьяслысь матыстчӧм йылысь эн эновтӧй сикт?

— А ми тіянӧс врагъяс пыдди огӧ и лыддьӧй,—вочавидзисны крестьяна.— Ті воюйтанныд он финскӧй народкӧд, а Финляндияса продажнӧй правительствокӧд. Миянлы тіянысь пышйыны ниӧмла, мед пышйӧны Каяндер—Эркко—Таннер. А ми колям асланым местаын, кутам тіянлы отсавны.

Арнаутов.

МОРЕ ВЫЛЫН ВОЙНА

ЛОНДОН, 3. (ТАСС). Рейтер агентство юӧртӧм серти, тӧрыт Англия лунвыв побережье дінын вӧйис английскӧй танкер „Сан-Камсито" 8010 тонна водоизмещениеӧн. Командаысь 2 морт погибнитіс, 7—ранитчис.

ВЕЛИКӦЙ ПРАВОЯС ДА ОБЯЗАННОСТЬЯС

(ПОМ)

деляйтӧны сылысь местасӧ да положениесӧ советскӧй обществоын. Сталинскӧй Конституция гарантируйтӧ собраниеяс да митингъяс вылӧ свобода, кыв да печать вылӧ свобода, личностьлысь неприкосновенность, оланінъяслысь неприкосновенность.

Сӧветскӧй гражданалӧн великӧй правояс торйӧдны позьтӧма йитчӧмаӧсь социалистическӧй отчизна водзын почетнейшӧй обязанностьяскӧд. СССР-са гражданин должен уважайтны социалистическӧй общежитиелысь правилӧяс, соблюдайтны удж дисциплина, видзны да охраняйтны социалистическӧй собственность, исполняйтны сӧветскӧй законъяс.

СССР-лысь экономическӧй подув составляйтӧ производстволӧн орудиеяс да средствояс вылӧ социалистическӧй собственность. Социалистическӧй собственность являйтчӧ сійӧ базаӧн, код вылын миян странаса пролетариат большевикъяс партия веськӧдлӧм улын стрӧитіс социализм. Сійӧ являйтчӧ став уджалысь йӧзлӧн зажиточнӧй да культурнӧй олӧм источникӧн.

СССР-са быд гражданин должен видзны да ёнмӧдны общественнӧй социалистическӧй собственность сӧветскӧй стройлысь кыдз священнӧй да неприкосновеннӧй подув. Йӧз, кодъяс усьласьӧны социалистическӧй собственность вылӧ, являйтӧны народлӧн врагъясӧн.

СССР-ын удж являйтчӧ обязанностьӧн да честя делӧӧн уджӧ способнӧй быд гражданинлӧн.

СССР-ын осуществляйтчӧ социализмлӧн принцип: „Быдӧнсянь сійӧ способностьяс серти, быдӧнлы—сійӧ удж серти" (Конституциялӧн 12 статья). Миян странаын некод оз имеит право присвоитны аслыс мӧд морт уджлысь плодъяс. Сӧветскӧй мортлӧн удж—сійӧ источник общественнӧй озырлунлӧн, кодi нуӧдӧ миянлысь обществоӧс коммунизмӧ.

Сійӧс гӧгӧрвоӧм, мый йӧз уджалӧны оз эксплоататор вылӧ, а ас выланыс, став народ вылӧ, чужтӧ трудовӧй подъём, трудовӧй героизм.

Сӧветскӧй Союзын удж—сійӧ почетнӧй обязанность уджавны вермысь быд гражданинлӧн.

Социалистическӧй строй кытшалӧ презрениеӧн сійӧс, кодi пышъялӧ уджысь, кодi зільӧ этшаджык уджавны да унджык нетшыштны государстволысь. Лодыръяс, прогульщикъяс, удж дисциплина торкысьяс являйтчӧны социалистическӧй общежитие дезорганизуйтысьясӧн. Со мый вӧсна Сталинскӧй Конституция требуйтӧ „соблюдайтны удж дисциплина".

Капиталистъяскӧд да помещикъяскӧд суровӧй бойясын миян странаса уджалысь йӧз отвоюйтісны аслыныс отечество. Найӧ асьныс лоины асланыс государстволӧн, асланыс судьбалӧн хозяеваясӧн. СССР-са гражданинлӧн медся первой обязанность—пуктыны социалистическӧй рӧдиналысь интересъяс аслад личнӧй интересъяс вылӧджык: „Отечествоӧс дорйӧм эм священнӧй долг СССР-са быд гражданинлӧн".

СССР-са гражданин—сӧветскӧй патриот, кодi пӧся радейтӧ ассьыс рӧдина. Сійӧ гордостьӧн пӧртӧ олӧмӧ ассьыс почетнейшӧй обязанностьяс, кодъясӧс гижӧма Сталинскӧй Конституцияын.

Миян народ дась сӧветскӧй правительстволӧн первой чукӧстӧм серти пӧртны олӧмӧ ассьыс священнӧй долг—дорйыны ассьыс социалистическӧй рӧдина, международнӧй пролетариатлысь отечество. Сӧветскӧй странаса гражданалы эм мый дорйыны.

С. КРЕМЕР.

Ответственнӧй редактор И. Г. УЛЬЯНОВ.

Адрес редакции: г. Сыктывкар, Дом печати, 1-й этаж, комната № 17, редакция газеты „Коми комсомолец". Телефон: 5—01.

Подписная плата: на 1 год—18 руб., на 6 мес.—9 руб., на 3 мес.—4 руб. 50 коп., на один мес.—1 руб. 50 коп.

Уполн. Главлита № 3682. Типография Наркомместпрома Коми АССР.